

Jak je diskontován trest při sjednání dohody o vině a trestu?

Abstrakt

Tato práce se zabývá institutem dohody o vině a trestu, který byl implementován do právního řádu České republiky v roce 2012. Původně přijatá právní úprava však podstatně omezovala využití tohoto institutu, vlivem čehož přijal zákonodárce v roce 2020 novelu trestního řádu, která tyto podmínky liberalizovala. Od této doby pozorujeme nárůst počtu schválených dohod o vině a trestu. Dohoda o vině a trestu však dosud nebyla dostatečně empiricky prozkoumána z hlediska základních charakteristik případů. Analýzou statistických listů trestních soudních a státních zastupitelství se práce snaží odpovědět na následující otázky: Existují faktory, které zvyšují pravděpodobnost sjednání dohody o vině a trestu? Využívají vytiženější státní zastupitelství častěji dohodu o vině a trestu? Dochází k uplatnění dohody o vině a trestu méně často u trestných činů, u nichž lze postupovat ve zkráceném přípravném řízení, než u ostatních trestných činů? Závěrem práce je potvrzení dvou hypotéz, skutečně existují proměnné zvyšující pravděpodobnost sjednání dohody, kterými jsou středoškolské/vysokoškolské vzdělání, vazba v přípravném řízení, počet právních kvalifikací. Jedná se tedy o skutkově složitější případy. Zároveň dochází k méně častému využití dohody při zkráceném přípravném řízení, neboť státní zástupci mají k dispozici efektivnější institut zakončení trestního stíhání. Regresní analýza potvrzuje výše uvedené závěry a vyhodnocuje jako nejvýznamnější proměnnou s pozitivním vlivem právě středoškolské/vysokoškolské vzdělání a vazbu v přípravném řízení. Naopak nejvýznamnější proměnnou s negativním vlivem je zkrácené přípravné řízení a loupež jako kategorie trestné činnosti. K rozšířenějšímu využití, včetně zlepšení postavení obviněného, dohody o vině a trestu navrhuje práce legislativní změny a aktivnější využití *soft law* nástrojů v dispozici Nejvyššího státního zastupitelství a České advokátní komory.

Klíčová slova: dohoda o vině a trestu, disparity v trestání, právo a ekonomie